

Наталія ВЕНЖИНОВИЧ

УТІЛЕННЯ ЄВАНГЕЛЬСЬКОЇ МУДРОСТІ У ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ
ВИРАЗАХ УКРАЇНСЬКОЇ ТА РОСІЙСЬКОЇ МОВ

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Випуск 25.

УДК 7:811.162:2:811.161.1:398.94;

Венжинович Наталія. Утілення євангельської мудрості у фразеологічних виразах української та російської мов. 11 стор.; кількість бібліографічних джерел – 13; мова українська.

Анотація. У пропонованій статті авторка аналізує стійкі фразеологічні вирази української та російської мов, які беруть свій початок у текстах Святих Євангелій. Дослідження здійснюється у лінгвокультурологічному аспекті. У результаті проведеного наукового пошуку авторка доходить висновку про те, що у зазначених мовних одиницях обох мов відображено найвагоміші моральні цінності людини.

Ключові слова: фразеологізм, фразеологічна картина світу, євангельська мудрість, моральні цінності людини, лінгвокультурологічний аспект.

Нинішні наукові дослідження спрямовані на глибинне вивчення мовних явищ. Науковці намагаються з'ясувати джерела їх виникнення, розвиток протягом тривалого часу. Особливий інтерес виникає останнім часом до стійких фразеологічних виразів, у яких народ утілює свою історію, свою культуру, звичаї, вірування. У них також яскраво відтворені моральні цінності людей, які формувалися разом із розвитком людської цивілізації. Цій проблематиці присвячено ряд наукових праць М. Алефіренка, В. Мокієнка, О. Левченко, В. Ужченка, О. Куцик, Н. Пасік [див., наприклад, 1; 3; 5; 6; 7, 8; 9 тощо]. На думку В. Ужченка, фразеологічні вирази є специфічними мовними формулами, картинами світу із закодованою інформацією про минуле нашого народу, його спосіб сприйняття світу. Вони акумулюють культурні потенції народу, тільки йому притаманним способом маніфестують дух і неповторність ментальності нації. Фразеологічні одиниці ввібрали історичні події й соціальне життя, звичайні життєві факти і поведінку людей, наші емоції й учинки [12, с. 8]. Погоджуємося з думкою О. Селіванової, яка зазначає, що вивчення фразеологічної картини світу нерозривно пов'язане з характеристикою постійно відтворюваних зв'язків фразеологічних одиниць із структурою етносвідомості, смислопороджувальними механізмами якої є не лише мислення, а й відчуття, почуття, образи, інтуїція; простеження відбитків культури народу у процесах стереотипізації етнічних уявлень про людину, її довкілля і внутрішній рефлексивний досвід; опис закономірностей знакової переінтерпретації у фразеосистемі культурних кодів етносу; вияв ціннісних орієнтацій етнічної спільноти; установлення особливостей етнічної свідомості та механізмів збереження і трансляції знань фразеосистемою мови [10, с. 8]. Услід за М. Алефіренком, вважаємо, що об'єктивний фактор передбачає виокремлення за допомогою стійких фразеологічних виразів природних і культурних реалій, характерних для життя одного народу і відсутніх в житті іншого народу. Суб'єктивний фактор полягає у тому, що фраземи, які відображають одні й ті ж реалії в різних мовах,

як правило, представлені різними моделями. Це значить, що національна специфіка проявляється у всіх випадках розходжень навіть схожих одиниць, які можуть бути зумовлені чи не зумовлені причинами культурного характеру [1, с. 170]. Погляди М. Алефіренка поділяє також О. Левченко, яка зазначає, що верхівка айсберга національно-культурної інформації – це інформація, яку містить вербальний рівень, а саме компоненти фразеологічних одиниць: реалії, архаїзми, історизми. У фразеологічних одиницях національно-культурна інформація виявляється важливою, бо фактично дає ключ до розуміння фразеологічної семантики, тому звужувати обсяг фразеологічного значення до традиційної словникової дефініції навіть під час контрастивного дослідження не виправдано. Сьогодні вже аналізують не значення, а концепт, для лінгвокультурологічного аналізу залучають різноманітну інформацію (асоціативні зв'язки, сполучуваність слова тощо) [6, с.33].

Невичерпним джерелом для вивчення стійких виразів є Біблія, зокрема тексти Євангелій. Як і В. Мокієнка, під біблеїзмами розуміємо лексичні, фразеологічні та афористичні одиниці різних типів, що ввійшли в мову з Біблії чи виникли на її основі [7, с. 109]. Ми поставили собі за мету описати деякі стійкі вирази з текстів Євангелій, наявні в українській та російській мовах. Наш опис супроводжуємо лінгвокультурологічними коментарями. Джерельною базою дослідження слугували різні довідкові джерела, зокрема: [2; 4; 11; 13].

Голос волаючого в пустелі (укр.) [11, с.159]. Пор. рос. *глас [голос] вопиющего [вопиющий] в пустыне* – 'пристрасний, але даремний заклик до чого-небудь; попередження, прохання, що залишається без відповіді, без уваги; вираження відчаю без надії на відгук' [4, с.151]. Це був голос Іоана Хрестителя, який звертався до грішних людей, щоб покаялися, бо наблизилось Царство Небесне. Потім він додав: «Роде зміний, хто навчив вас утікати від майбутнього гніву? Принесіть же гідний плід покаяння!». Це був голос воання в пустелі людського гріха. Як дюни в піщаній пустелі заважали дістатись до житла та води, так замети й горби гріховних

справ чинили перешкоди в життєвому поході людей до праведності й чеснот. Як і передбачали пророки, голос волаючого вимагав: «Приготуйте дорогу для Господа, рівняйте стежки для Нього!». А це означало: звільніться від гріха, очистіть від нечеснот думи й слова ваші та визволіть від кривди діла ваші, аби серце і душа були чистими для прийняття Істинного Слова [2, с. 328].

Хрещення духом і вогнем (укр.). Пор. рос. *крещение духом и огнем* - тс. – Я хрещу вас водою, – казав Іоан Хреститель-Предтеча, – а той, хто йде за мною, буде хрестити вас Духом Святим і вогнем. І буде Він, як господар, який прийшов на тік, де повно пшениці й полови. То пшеницю Він збере в засіки, а половину спалить вогнем невгасним. Той, у кого душа чиста і діла добрі, отримає хрещення Духом Святим – і буде збережений, як пшениця в засіках. А хто загубив себе в гріхах, той згорить, як половина у вогні [2, с. 329].

Гідний плід покаяння (укр.). Пор. рос. *достойный плод покаяния* - тс. – Принесіть же гідний плід покаяння! – закликав Іоан Хреститель, провіщаючи пришестя Сина Божого. Не просто покаяння заради покаяння, щоб побачили інші твоє каяття. А покаяння глибоке душевно, помітне одному лише Господу. Бо Господь не дивиться, що написано на обличчі, а чує, що каже душа. Покаяння Господу і заради Господа. Покаяння, в якому душа звільняється від гріха, а тіло стає рабом душі [2, с. 329–330].

Хто витерпить – той врятується (укр.). Пор. рос. *кто вытерпит – тот спасется* - тс. Христос попереджав: прийде час, коли повстане народ на народ і царство на царство, а фальшиві пророки зведуть багатьох, і через беззаконня охолоне людська кров. І через все це треба буде пройти. І все це треба буде витерпіти. Прийти і витерпіти як у світі, так і в душі своїй. І тільки той, хто витерпить, врятується. Бути терплячим – знайти шлях до порятунку тіла. Мати терпіння – знайти шлях до спасіння душі. Терплячість для світу, терпіння для душі [2, с. 332].

Ягнята серед вовків (укр.). Пор. рос. *агнцы среди волков* – смирна, чиста, невинна людина серед жорстоких людей [4, 18]. Посилаючи своїх учнів на проповідь слова Божого, Христос попереджав їх: Я посилаю вас, як ягнят поміж вовків! І цим було сказано: світ злий і безжалісний, наповнений підступністю і жорстокістю. Але його треба перемогти, і перемогти добром, а не злом, лагідністю, а не жорстокістю. Тому тільки невинні ягнята можуть здолати лютих вовків. Бо зло злом не знищується, а лише подвоюється. Бо вовки вовків не зборюють, а лише об'єднуються. І лише лагідність ягнят недосяжна жорстокості вовків [2, 333].

Благословляйте ворогів (укр.). Пор. рос. *благословляйте врагов* – тс. Коли людина любить ближнього свого і вітає свого брата чи приятеля – то що в цім особливого? Якщо любиш того, хто тебе любить, то яка може бути за це нагорода, адже всі так роблять? А любити ворога і благословляти того, хто проклинає тебе, та молитись за того, хто

кривдить і переслідує тебе, – це чинити за Найвищим Законом – Законом Небес. Бо Сонце Небесне сходить і зігріває добрих і злих, а дощ із небес іде на праведних і неправедних [2, с. 339].

Скарби земні й скарби небесні (укр.). Пор. рос. *клад земной и клад небесный* – тс. Збирати скарби на землі – це накопичувати земне багатство, яке міль та іржа можуть знищити, або злодії – викрасти. То земне багатство – скарб не для тебе, а для інших. Та й полишиш його, коли вирушиш в останню путь. Збирати скарби на небі – це накопичувати духовне багатство, яке не нищить ні міль, ні іржа, та й ніякий злодій його викрасти не зможе. То духовне багатство – істинно твоє, воно – скарб твоєї душі. І ти його не полишиш ніколи: воно полегшить навіть твою останню путь. Духовне багатство – скарб небесний – невичерпне: чим більше світла своєї душі ти віддаси іншим, тим світлішою і багатшою буде твоя душа [2, с. 340].

Не кидайте перли свиням - укр. ‘не говоріть марно, не доводьте щось тому, хто не може збагнути, не здатний або не хоче зрозуміти того, що йому кажуть’ [11, с. 386] – і не давайте святого псам. Пор. рос. *не мечите бисер (перед свиньями)* – тс [13:1, с.54]. Бо свині затопчуть перли ногами, а пси, поглумившись над святим, обернуться і розірвуть вас. То свиням треба давати свиняче, а псам – псяче. А перли для тих, хто відрізняє їх від простого каміння. Побачити ж, що перли – не каміння, може тільки той, у кого душа – не камінна [2, с. 341–342].

Не судіть – і судимі не будете (укр.). Пор. рос. *не судите, да не судимы будете* – ‘якщо не хочеш, щоб тебе засуджували, не засуджуй і сам інших, не висловлюйся різко і категорично про чийсь недоліки, провини, слабкості’ [4, 410]. Судити когось із людей – це судити Творіння Боже, бо всі ми від Бога і під Богом ходимо. А судити Творіння Боже – це судити самого Творця. Хто ж нам дозволить судити Творця, який і нас створив? Він же – і Творець наш, і Суддя нам. Судитимемо його Творіння – то не тільки за помисли, слова та дії свої судимі будемо, а й за суд свій неправедний, бо праведним є тільки Божий Суд. Людина не може бути суддею людині, бо кожен у чиемусь оці легко бачить скалку здалеку, а в своєму оці колоди не помічає і зблизька [2, с. 341].

Роби так, ніби робиш собі (укр.). Пор. рос. *не делай того, чего не хотел бы, чтобы делали тебе* - про доброзичливу, чесну й справедливу людину [4, с. 388]. Навіть зла від природи людина може творити добро, за яке отримає благо, як і добра людина. А для цього треба послухатись пророків, які казали: те, чого бажаєш, щоб чинили тобі люди, так само чини їм. Навіть будучи злим, ти не хочеш, щоб тобі чинили зло, тож чинитимеш іншим добро, аби тобі віддячили тим самим. І добро повернеться до тебе. Бо ти робив так, ніби робиш собі [2, с. 342].

Вовки в овечій шкурі – укр. ‘лицемірна людина, яка під маскою доброзичливості приховує злі наміри’ [11, 119]. Пор. рос. *волки в овечьей шкуре* – тс [4, с. 114]. Вони – фальшиві пророки, які приходять до людей в овечій одежі, хоча самі всередині

– вовки хижі. Вони красиво пророкують й улесливо та багато обіцяють, аби прихилити до себе чиєсь серце. Тільки ні серце ваше, ні душа ваша пророкам-вовкам в овечій шкурі не потрібні: прихилиють вони серце й душу тільки для того, аби довірливі пригорнулися до них – і тоді вони втоплять довірливого в оманливих словах, псевдопророцтвах, а зрештою – задушать у безжалісних обіймах або загризуть хижими зубами. Придивляйтесь до овечок і не завжди довіряйтесь їм, бо в них часто живуть, а точніше, ховаються люті вовки [2, с. 342–343].

Пізнавайте по плодах (укр.). Пор. рос. *познавайте по плодам* – тс. Ніхто не може зібрати винограду з тернового куша, бо виноград родить виноградна лоза, а терновий куш – тернину. І не можна з поганого дерева взяти гарний плід, бо яке дерево – такий і плід. Як дерево пізнається по його плодах, так і людина пізнається по її ділах. Тож як зрубують дерево, яке не родить добрих плодів, так і зрікаються людини, яка чинить злі справи [2, с. 343].

Нова латка й старий одяг (укр.). Пор. рос. *не вливают молодое вино в мехи старые* – ‘нові ідеї і нове вчення не сумісні зі старими методами і способами діяльності; новий зміст потребує оновлення старої форми’ [4, с. 387]. Це було сказано про давні традиції та Старозаповітний Закон і про нинішніх людей та новий світ. Бо іудеї дивувались, чому Христові учні не завжди дотримувались одвічних традицій, як інші люди. І Христос пояснив: не пришивають нової латки до старого одягу, бо латка прорветься і дірка стане більшою. Так само не наливають молодого вина в старі міхи, бо міхи прорвуться – і вино витече, і посуд пропаде. Так і в людей. Для нових людей – нові істини, нова віра, нові традиції. Але з великою пошаною до колишніх. Як шанують старий одяг і старі міхи, що довго і вірно служили [2, с. 344].

Хто має, тому примножиться (укр.). Пор. рос. *кто имеет, тому приумножится* – тс. На запитання учнів, чому він говорить притчами, Христос відповів: – Бо вам дано знати тайни Царства Небесного, а іншим не дано. І додав словами глибокої мудрості: – Бо хто має, тому дано буде і примножиться, а хто не має, в того відніметься й те, що має. Йшлося про багатство не земне, а духовне. Бо хто має віру та знання, той примножує їх навіть тоді, коли щедро роздає іншим. А хто бідний на віру та знання, той утратить духовне, а без знань – і земне своє багатство [2, с. 352–353].

Немає пророка в царстві своїм (укр.). Пор. рос. *нет пророка в отечестве своем* – ‘людину звичайно не цінують за заслуги на її батьківщині, в колективі, вдома, віддаючи перевагу авторитетам зі сторони; навколишні не можуть оцінити масштаб особистості людини, яка знаходиться близько біля них, оцінити рівень її ідей’ [4, с. 413]. Коли Христос прийшов до рідних країв і навчав у місцевому храмі, то жителі Назарета дивувались: – Звідки в нього така мудрість і сила? Хіба він не син теслі? На що Христос відповів їм: Не має пророк честі на батьківщині своїй. Цим він сказав: не можуть зрозуміти

й визнати всі, що серед них він виріс один. Не може змиритись сірість, що над нею засяяло світло. Не може визнати гріх, що над ним піднялась праведність. І лукавить глупота, щоб принизити мудрість [2, с. 353].

Скверна з уст, а не в уста (укр.). Пор. рос. *скверна из уст, а не в уста* – тс. Фарисеї звинуватили учнів Христа в тому, що вони не завжди миють руки перед тим, як узятись до їжі, й цим оскверняють себе. На що Христос відповів, що не те оскверняє людину, що входить в уста, йде в шлунок і виходить геть, а те, що виходить із уст. Бо що виходить із уст, те виходить із серця: ліхі думки, неправдиві свідчення та словесна хула – і ведуть вони до крадіяства, розпусти і вбивства. Тож оскверняється людина не тим, що приходить до неї, а тим, що від неї виходить – думками, словами та діями своїми [2, с. 354].

Сліпі проводирі сліпців (укр.). Пор. рос. *слепые проводыри слепцов* – тс. Про таких людей Христос сказав: – Вони – сліпі проводирі сліпих. А коли сліпий веде сліпого, обидва впадуть в яму. Сліпий не той, у кого очі незрячі, а той, у кого душа темна і розум спить. Такі не бачать світу і не відчувають людей. А якщо світу досягнути не можуть, то й не вмюють навчити ближнього. Коли пояснюють, то обманюють, а коли навчають, то зваблюють. І заводять в оману, як у велику життєву яму. То горе людині, яка має такого вчителя. Тож горе народу, котрий матиме такого проводиря [2, с. 354].

Злий ненавидить світло (укр.). Пор. рос. *злой ненавидит свет* – тс. Бог дав світові світло, бо на те він і світ, щоб бути світлим. Але люди темряву полюбмили більше, аніж світло, бо діла їх злі. А кожен, хто творить зло і не знає добродетель, ненавидить світло і втікає до темряви, аби не виявились діла його. Бо зло – темне, і темрява його ховає, а світло – викриває. А хто творить добро і правду, йде до світла, щоб добре і праведне відкрилось усім людям [2, с. 355].

Випити чашу свою – укр. ‘заспати повною мірою багато горя, страждань, клопоту, неприємностей; настраждатися’ [11, 79]. Пор. рос. *испить чашу свою* – тс. Було це в Гетсиманському саду того дня, коли розпочались Хресні страждання Христа. Молився Христос у присутності трьох вірних учнів своїх, яким перед цим сказав: – Моліться, щоб не впасти в спокусу, бо дух бадьорий, а тіло немічне. А в своїй молитві до Отця Небесного просив: – Якщо можливо, нехай мине ця чаша мене! Проте, не як я хочу, а ти: коли не може ця чаша минути мене, щоб мені не пити її, нехай буде воля твоя! І випив Христос чашу свою, бо наблизився зрадник його та видав за тридцять срібняків на страждання. Так і кожен із нас п’є тільки свою чашу, але й краплини не може випити з чужої, як не може прожити й миті чужого життя [2, с. 361].

Нести свій (важкий, тяжкий) хрест – укр. ‘терпляче зносити труднощі, все, що судилось і стало неминучим у чиємусь житті; виконувати свій обов’язок до кінця’ [11, с. 433]. Пор. рос. *нести свой крест* – тс. Хрест, на якому мав бути

розп'ятий Христос, виготовили задалегідь, і на місце розп'яття – гору Голгофу, що означає 'череповище', – його спочатку ніс селянин Симон Киринейнин, а потім – Ісус Христос. Бо іудеї вирішили, що кожен сам повинен нести свій хрест. Для Ісуса це був справді його хрест, на якому він здійснив свій викупний подвиг для Спасіння людства. Його хрест страждань став хрестом перемоги над гріхом і смертю. Своїм Хресним подвигом Христос навчив нас: кожен без гніву й нарікань має принести свій хрест аж до того місця, де він має бути встановлений, – до своєї власної Голгофи [2, с. 363].

Любіть один одного (укр.). Пор. рос. *любите друг друга* – тс. Обмивши своїм учням ноги в час після Тайної Вечері, Христос заповів їм: – Любіть один одного, як я любив вас. Це була його нова і дуже важлива заповідь: по ширій взаємній любові світ мав пізнавати Христових учнів, а через них – знайти шлях до праведності й спасіння. Немає більшої любові, як любити один одного в світі, що ненавидить нас. А любов буде берегти і рятувати світ, сповнений злоби до кожного, хто має любов і не має ненависті [2, с. 373].

Проведений опис стійких фразеологічних виразів дозволяє стверджувати, що біблійна фразеологія несе в собі потужний морально-дидактичний заряд. Цілком очевидно, що потенціал біблійних сюжетів, символіка образів, метафоричність численних висловів, афоризмів, крилатих слів є невичерпними. У нашому дослідженні ми з'ясували, що частина біблійних фразеологічних виразів не

фіксується словниками фразеологізмів як української, так і російської мов. Лише невелика кількість стійких виразів наявна у фразеологічних словниках обидвох мов. Деякі усталені вирази фіксуються у фразеологічному словнику лише української або лише російської мови. За невеликим винятком, фіксуємо збіги значень стійких виразів в обидвох мовах. В окремих випадках спостерігаємо використання фразеологізмів із тим самим значенням, але різним вербальним оформленням. В українському варіанті береться до уваги одна частина євангельської притчі, а в російській мові – інша, коли йде мова про старий одяг і нову латку та старий міх і молоде вино. У повчальних притчах із Євангелій стійкі фразеологічні вирази відтворюють вічні людські цінності: віру, чисту душу, добрі діла, любов до ближнього, знання, чесність, справедливість, терпіння, смиренність. У них засуджується зло, зрада, підступність, моральне катування, заздрість, багатослів'я, брехливість, лицемірство, крадіяство, розпуста, вбивство. Апофеозом вираження високих моральних цінностей людини, на нашу думку, є вислів *благословляти ворогів* (укр.) і *благословлять врагов* (рос.). У Святій Книзі написано, що треба молитися за своїх ворогів, тобто діяти за найвищими Божими законами. Як бачимо, у текстах Євангелій закладена вселюдська вікова мудрість, яка передається із покоління в покоління.

У наступних наукових розвідках плануємо поглибити вивчення біблеїзмів, залучивши до аналізу матеріал як слов'янських, так і германських мов.

Література

1. Алефиренко Н.Ф. Фразеология в свете современных лингвистических парадигм. Монография / Н.Ф.Алефиренко. – М.: ООО Изд-во «Элпис», 2008. – 271 с.
2. Багнюк Анатолій. Символи українства. Художньо-інформаційний довідник / Анатолій Багнюк. – Тернопіль: Новий колір, 2008. – 826 с.
3. Венжинович Н.Ф. Концептосфера «Бог» в українській фразеологічній картині світу / Н.Ф.Венжинович // *Studia Slovacistica*. Ономастика. Топоніміка [Текст]: збірник наукових праць [упоряд. і відп. ред. С.Пахомова, Я. Джоганик]. – Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2009. – Вип.10. – С.36–43.
4. Дубровина К.Н. Энциклопедический словарь библейских фразеологизмов / К.Н. Дубровина. – Москва: Флинта, Наука, 2010. – 808 с.: ил.
5. Куцик О.А. Слова–символи як образно-смысловий центр формування фразеологізмів (на матеріалі української та російської мов): автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова», 10.02.02 – «Російська мова» / О.А. Куцик. – Київ, 1997. – 22 с.
6. Левченко О.П. Фразеологічна символіка: лінгвокультурологічний аспект. Монографія / О.П. Левченко. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2005. – 352 с.
7. Мокиєнко В.М. Словарь русских библеизмов в лексикографической серии «Давайте говорить правильно!» / В.М. Мокиєнко // *Фразеология в прошлом и настоящем: Материалы XXXVII Международной филологической конференции (11-15 марта 2008 года)* [Под. ред. Х.Вальтера, В.М. Мокиєнко, А.В. Савченко]. – Санкт-Петербург – Грайфсвальд, 2009. – С.109–119.
8. Пасік Н.В. Власні імена в українській фразеології і пареміології: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 – «Українська мова» / Н.В. Пасік. – К., 2000. – 20 с.
9. Райнохова Наталія. Библеизмы с числительными «два» и «три» / Наталія Райнохова // *Фразеология и языковая динамика: Материалы XXXIX Международной филологической конференции (15–19 марта 2010 года)* [Под. ред. В.М. Мокиєнко, А.В. Савченко]. – Санкт-Петербург – Грайфсвальд, 2011. – С.84–89.
10. Селіванова Олена. Нариси з української фразеології (психоконітивний та етнокультурний аспекти). Монографія / Олена Селіванова. – К. – Черкаси: Брама, 2004. – 276 с.
11. Словник фразеологізмів української мови / Уклад.: В.М. Білоноженко та ін. – К.: Наук. думка, 2003. – 1104 с. – (Словники України).

12. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. Фразеологія сучасної української мови. Підручник / В.Д. Ужченко, Д.В. Ужченко. – К.: Знання, 2007. – 494 с.
13. Фразеологический словарь современного русского литературного языка / Под. ред. проф. А.Н. Тихонова / Сост.: А.Н. Тихонов, А.Г. Ломов, А.В. Королькова. Справочное издание: В 2 т. – М.: Флинта, Наука, 2004.

Наталія Венжинович
ВОПЛОЩЕННЯ ЕВАНГЕЛЬСЬКОЇ МУДРОСТІ ВО ФРАЗЕОЛОГІЧЕСКИХ
ВЫРАЖЕНИЯХ УКРАИНСКОГО И РУССКОГО ЯЗЫКОВ

Аннотация. В предлагаемой статье автор анализирует устойчивые фразеологические словосочетания украинского и русского языков, которые берут свое начало в текстах Святых Евангелий. Исследование проводится в лингвокультурологическом аспекте. В результате проведенного научного поиска автор приходит к выводу о том, что в указанных языковых единицах обоих языков отражены важнейшие моральные ценности человека.

Ключевые слова: фразеологизм, фразеологическая картина мира, евангельская мудрость, моральные ценности человека, лингвокультурологический аспект.

Natalie Venzhynovych
INCULCATING GOSPEL WISDOM IN UKRAINIAN AND RUSSIAN
PHRASEOLOGICAL UNITS

Resume. In the given article the author analyses set phrases originating from Gospel texts in Ukrainian and Russian. The study is carried out in linguocultural aspect. As a result of the study the author draws a conclusion that in these language units of both languages the most significant moral values of human beings have been reflected.

Key words: phraseologism, phraseological world model, Gospel wisdom, moral values of a human being, linguocultural aspect.

Венжинович Наталія Федорівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».